

ODSTRASZYĆ (45) *vb pf*

o oraz a jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf odstraszyć (22). ◇ *fut* 2 sg odstraszysz (1). ◇ 3 sg odstraszy (6). ◇ 3 pl odstraszą (1). ◇ *praet* 1 sg m odstraszyłem (1). ◇ 3 sg m odstraszył (2). *f* odstraszyła (1). ◇ *con* 3 sg m by odstraszył (5). *f* by odstraszyła (1). ◇ 3 pl m *pers* by odstraszyli (3). *subst* by odstraszyły (1). ◇ *con praet* 3 pl m *pers* by byli odstraszyli (1).

Sł stp brak, Cn s.v. wystraszyć kogo skąd, Linde XVIII w.

Skłonić do poniechania, rezygnacji z czegoś lub kogoś wzbudzając strach, niechęć, wstręt itp., zniechęcić, odstręczyć, wystraszyć; deterrere Vulg, Mącz, Modrz, Calag, Cn; terrere Vulg, Modrz [w tym: przy podmiocie osobowym lub w strukturze dać się odstraszyć komu (23), przy podmiocie nieosobowym lub w strukturze dać się odstraszyć czemu (16); kogo (29), co (żywotne) (2)] (45) : Leop 2.Esdr 6/19, Zach 1/21; Ná ołtatek/ tego fię trzebá pilnie vczyć/ iáko to vczyćnić/ żeby wielkie woysko máłem fię zdáło: á zálfię mále woysko/ áby fię ná weyrzeniu wielkie zdáło. Bo tym ípofobem czáfem nieprzyacielá ku bitwie wywabi/ czáfem go odítráfzy. ModrzBaz 111v; Calag 5b; Gdy iá vyrzał/ á oná go niepoználá: wielká ná fercu zięty boleścią/ chcąc łzy hámowác/ áby iey nieodítráfzył/ niemogł żadná miárá SkarŻyw [237], 373; ArtKanc K19.

odstraszyć czego (7): Chcąc tedy Apóstól ludzie grzechu odítráfzyć/ kładzie im przed oczy niepewność pokuty. WujNT 780.

odstraszyć od kogo (6), od czego (17): ROzmágići mocarze przełádowáli mnie wiele kroć/ áby mię byli od ítráfyli od posłuffeńftwá twego moy pánie RejPs 187v, 27; LibMal 1544/91; MurzHist M2; GliczKsiąż D8; BibRadz I 3b marg; Gdy iá [Proteus] vchwycił zá włofy/ przemieniála fie mu w rozmáite zwierzętá drapieżne/ chcąc go odítráfzyć od siebie BielKron 21v, 57; RejAp 17; RejPos 263; To przykazanie iefli fię głęboko w korzeni w fercá náfze/ może nas odítráfzyć od czynienia krzywd. ModrzBaz 77v, 86v; SkarJedn 394; Day nam Boże tákie męstwo/ ábyśmy Herodom/ náfzym świeckim boiázniom/ od dobrego y drogi ktora do Chrystuła wiedzie/ odítráfzyć fię nie dáli. SkarŻyw 27, A4v, 27, 82, 152, 487, 599; SkarKaz 520a; SarnStat 1159; CiekPotr 43.

odstraszyć z czego (1): Aliquem de statu suo deterrere, Z yego przedfię wzięcia odítráfzyć. Mącz 417d.

odstraszyć czym (8): RejPs 27; MurzHist M2; A trwamy w niey [wierze] [...] á nie damy fie odítráfzyć żadnemi groźbami RejPosWstaw [143⁴]; SkarŻyw 152, 487; CzechEp 342; OrzJan 41; A gdy potym po przedmieściach chćieli przedawác/ y lud Boży od nabożeńftwá odrywác/ Ezdrás odítráfzył ich ítrzelbą PowodPr 52.

W charakterystycznych połączeniach: miecz odstraszy, snopek; odstraszyć od Chrystusa, od czynienia krzywd, od dobrego, od pijaństwa, od posłuszeństwa, od prawa, od prędkiego patrzenia, od przysięgi, od szukania Pana, od świadectwa, od Piotra św. urzędu, od wiary, od wioski, od wyznania, od zabijania, od zakonu bożego; odstraszyć z przedsięwzięcia; odstraszyć dziatki, nieprzyjaciela, niewiasty, starca, świadka; odstraszyć groźbami (przegroźkami) (2), męką, mnostwem praw, przestachem, srogością, strzelbą, wojski.

Szeregi: »[nie] odbić ani odstraszyć« (1): RejPos 263 cf Wprzen.

»odstraszyć i oddzielić« (1): A co mię iuż od ciebie/ odkupicielu moy odfráżyć y oddzielić może *SkarŻyw* 82.

»odstraszyć abo odgrozić« (1): A gdzieby lie tráfiło/ iżby ftroná przeciwna drugiéy ftronie [...] świádká od świádectwá y od przysięgi odfráżyłá/ ábo odgroziłá: tedy [...] *SarnStat* 1159.

»odstraszyć a omierzięnić« (1): Lákonowye chcąc dzyatki swoye od piyańftwá odfráżyć/ á ono im omyerzyęnić/ flugi á nyewolniki vpiłe y włókáne zwykli byli im przywozić przed oczy *GliczKsiąż* D8.

»odstraszyć i zapędzić« (1): tho dzyalał vrządnik abi go od rzáczy thich odfráchil y zapędzil *LibMal* 1544/91.

W przen (3) : A iż lie nie dáli od niego odbić áni odfráżyć żadnym wiátróm áni żadnym burzliwóciám thego morzá frogiego á obłędliwego fwiátá tego *RejPos* 263; *CzechEp* 342; iednáku oku fię odfráżyć y rozumowi świeckiemu od ták wielkiey wiáry y pokłonu BOżkiego nie dáli. *SkarKaz* 520a.

a. *Wzbudzając strach nie pozwolić zbliżyć się do jakiegoś miejsca lub wygonić, wystraszyć z jakiegoś miejsca [w tym: kogo (7), co (żywotne) (2)] (9) : RejZwierc* 83v; *MWilkHist* B4; Nie odfráżá zbytecznym ogniem zaráżoné Kupcá kráie chćiwégo *KochPieś* 2.

odstraszyć od czego [= skąd] (1): Od Rzymu ich on ostry miecz nie odfráżył *SkarŻyw* 63.

odstraszyć z czego [= skąd] (1): A widamy to y we źwirzétach/ iż ftrách iest coś przyrodzonego/ bo y koń ledá przed wiechciem z drogi fkokczy/ y ptaki s konopi ledá czym odfráży *RejZwierc* 78v.

odstraszyć czym (2): tákie ryby okręty wywracáią iefli ich dźwiękiem iákim nie odfráży *BielKron* 295; *RejZwierc* 78v.

Przen (3) : Vćielzna Mátko/ wzgárdziłás iuż námi/ Odfráżyłá cię nieużyta Páni. Nikomych ćieni *WisznTr* 16.

odstraszyć od czego (2): Nie wáżże łobie nic [...] onego wycia márných wilkow fwiátá tego/ ktorzy by cie chcieli odfráżyć od tych wierných owieczek Páná twego *RejPos* 123, 122v.

Szereg: »odłudzić albo odstraszyć« (1): o kthorym [wieku] pińmo powieda/ iż kráży zázwždy iáko Lew/ łowiąc á fzukáiąc/ áby ktorá [owieczkę] odłudził álbo odfráżył od fádá *RejPos* 122v.

Synonimy: **a.** odbić, odegnąć, odpędzić, odpłoszyć, odrazić, odsadzić.

Formacje współrdzenne cf STRASZYĆ.

Cf **ODSTRASZONY**